

**OVIDIUS UNIVERSITY OF CONSTANTA
DOCTORAL SCHOOL OF HUMANITIES**

ABSTRACT OF THE DOCTORAL THESIS

PHD COORDINATOR: PROF. DR. HABIL. MARINA CAP-BUN

PHD STUDENT: Bălan (Grecu) Iulia-Magdalena

2023

**OVIDIUS UNIVERSITY OF CONSTANTA
DOCTORAL SCHOOL OF HUMANITIES**

**ACRONIC AND CONTEMPORARY VALUES IN THE WORKS OF THE
INTERWAR CANONIC NOVELISTS**

MIHAIL SADOVEANU, LIVIU REBREANU, CAMIL PETRESCU, G. CĂLINESCU

PHD COORDINATOR: PROF. DR. HABIL. MARINA CAP-BUN

PHD STUDENT: Bălan (Grecu) Iulia- Magdalena

2023

CONTENTS

ARGUMENT	Error! Bookmark not defined.
PREMISES AND METHODS	Error! Bookmark not defined.
TERMINOLOGY INDICATIONS	Error! Bookmark not defined.
1. THE CANON – FROM ETIMOLOGY TO POLYSEMY	Error! Bookmark not defined.
1.1. The esthetic canon, the cultural canon	Error! Bookmark not defined.
1.1.1. <i>The European and the American space</i>	Error! Bookmark not defined.
1.1.2. <i>The Romanian space</i>	Error! Bookmark not defined.
1.2. The literary canon, the school canon	Error! Bookmark not defined.
1.2.1. <i>A short history of the didactic canon. Theorists and practitioners</i>	Error! Bookmark not defined.
2. VALUES AND ATTITDUES PROMOTED BY THE CURRICULAR DOCUMENTS UNTIL 2000. A SHORT DIACHRONIC VIEW	Error! Bookmark not defined.
2.1. The end of the 19 th century. The beginning of stressing the values. Latinity, good, beauty, truth, national conscience.	Error! Bookmark not defined.
2.2. The first half of the 20 th century. Curricular remodelations. The first attempts of valuing the pupil personally.	Error! Bookmark not defined.
2.3. The turnpoint. In between 1944-1947. Axiological deviations.	Error! Bookmark not defined.

2.4. The third paradigm .1947-1989. The literature under the sign of ideological armament and enslavement of values.**Error! Bookmark not defined.**

2.5. The present canon. The beginning of the 21st century. European values and attitudes**Error! Bookmark not defined.**

3. VALUES AND ATTITUDES OF THE CURRICULA OF THE FIRST DECADES OF THE 21ST CENTURY SEEN IN SYNCHRONY**Error! Bookmark not defined.**

3.1. Theoretical considerations**Error! Bookmark not defined.**

3.2. VALUE, VALUES AND ATTITUDES AIMED AT THE CURRENT HIGHSCHOOL CURRICULA**Error! Bookmark not defined.**

3.3. TITLES OF WORKS OF CANONIC WRITERS WHICH CAN BE FOUND IN THE ALTERNATIVE HIGH SCHOOL BOOKS AFTER 2000.**Error! Bookmark not defined.**

4. THE ANALYSIS OF THE INTERWAR CANONIC WRITERS FROM THE PEPRSPPECTIVE OF ACRONIC AND CONTEMPORARY VALUES **Error! Bookmark not defined.**

4.1. Mihail Sadoveanu**Error! Bookmark not defined.**

4.1.1. *Baltagul*.....**Error! Bookmark not defined.**

4.1.1.1. Perennial values: worthiness.....**Error! Bookmark not defined.**

4.1.1.2. Contemporary values: genre issues.....**Error! Bookmark not defined.**

4.1.2. *Hanul –Ancuței***Error! Bookmark not defined.**

4.1.2.1. Perennial values: dignity.....**Error! Bookmark not defined.**

4.1.2.2. Contemporary values: racial discrimination**Error! Bookmark not defined.**

4.2. Liviu Rebreanu.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1. <i>Ion</i>	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.1. Perennial non values: about villains and mischief.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.2. Contemporary non values: violence and its forms.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.2.1. Self inflicted violence. With Ana at the psychologist.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.2.2. Interpersonal violence. Physical violence.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.2.3. Community, social violence and distruction of the public order ...	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.2.4. Language violence, bullying, tabu in the Romanian style	Error! Bookmark not defined.
4.2.1.2.5. Violence in “Ion” and the Criminal Code/Civil Code or what punsihments could be applied to the charcaters of the novel.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.2. <i>Pădurea spânzuraților</i>	Error! Bookmark not defined.
4.2.2.1. Perennial values: hope	Error! Bookmark not defined.
4.2.2.2. The First Wolrd War and the War in Ukraine. Svoboda, Apostol Bologa and the Ukanian soldier	Error! Bookmark not defined.
4.3. Camil Petrescu	Error! Bookmark not defined.
4.3.1. <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i>	Error! Bookmark not defined.

4.3.1.1. Perrenial values: sufference	Error! Bookmark not defined.
4.3.1.2. Contemporary non values: sexism, a form of human and social discrimination	Error! Bookmark not defined.
4.3.2. <i>Patul lui Procust</i>	Error! Bookmark not defined.
4.3.2.1. Perennial values: love between truth and mystification. <i>Careul de ași</i> plus one.....	Error! Bookmark not defined.
4.3.2.2. Contemporary values: politics, press, the passion of the mundanity	Error! Bookmark not defined.
4.4. G. Călinescu.....	Error! Bookmark not defined.
4.4.1. <i>Enigma Otiliei</i>	Error! Bookmark not defined.
4.4.1.1. Perennial values: patience.....	Error! Bookmark not defined.
4.4.1.2. Contemporary values: the couple between career and marriage	Error! Bookmark not defined.
4.4.2. <i>Cartea nunții</i>	Error! Bookmark not defined.
4.4.2.1. Perennial values: kindness	Error! Bookmark not defined.
4.4.2.2. Contemporary values: the car, the train	Error! Bookmark not defined.
CONCLUSION.....	Error! Bookmark not defined.
BIBLIOGRAPHY	18

ABSTRACT

The thorough, archaeological route through the vast problem of what the word „canon” means, takes us far in space and time, as the first attempt of the explorer lead to its quite uncertain etymology. This doctoral thesis starts from the list of the mandatory canonical authors which is currently in use for the National Evaluation, trying to analyse the reasons why they remain in books forever, reporting the canonical to the present day being done through illustrating the values and the attitudes generated by their texts. There have been selected writers of inter-war prose from the present canon, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Mihail Sadoveanu, G. Călinescu whose works are studied in the current school books. For the research to be coherent and rigorous, their writings have been subjected to a complex hermeneutic approach starting with chapter 4. The analysed auxiliary created a hierarchy of the novels, the pages of the present work focusing on the first two for each writer. Four writers, eight texts, sixteen approaches out of which eight follow the red perennial value thread presented in Petru Creția’s work¹, eight of them creating a canonical approach in contemporaneity.

Chapter 1, entitled “The Canon – From Etymology To Polysemy” is pure theoretical and establishes the methodological frame and the general argument of the present doctoral thesis. It includes various definitions and conceptualizations of the canon from its first appearance to the present day. In time, it has met an inexhaustible series of comments, interpretations, etymology that only the simple analysis of the term can make the object of a doctoral thesis. The literary critic Cosana Nicolae gives the following explanation, by referring to the Sumerian origins “where it meant *cane (kanna)* with the meaning of vertical or right”². The Greek space proposes both the etymology *kanonikos*, and *kanôn*. Being very similar to the Sumerian semantics, *kanonikos* referred to “the rod or the stick used to measure the cane baskets”³, reaching the metonymic enlargement of its meaning of *standard, model, line, border, rule, prescription*. The most common acceptance reaches the religious domain of *rule, church norm*. On Greek land all orders issued by the Church were named *canones*, compared to the worldly ones named *leges*. Another etymological source but with the similar enlightening, showing a common semantic

¹ CREȚIA, Petru, 2020, *Luminile și umbrele sufletului*, București, Editura Humanitas.

²NICOLAE, Cosana, 2006, *Canon, canonic. Mutații valorice în literatura americană contemporană*, București, Editura Univers Enciclopedic, p. 12.

³Idem.

fond of peoples, shows the fact that the term *canon* originates in the Hebrew word *qaneh*, which means stick as *a measurement unit*. So, the Hebrews used the term in their religious writing as well.

The modern perspective of the DEX includes, among others, the following explanations “rigid, formal rule”⁴. With a triple etymology the term became known through its religious meaning, that of *rule, norm of church behaviour* or typical and then diversified its meanings reaching the areas of social, political, historical, aesthetic, cultural in general, literature in particular, until the problematic part, the curricular one, *Achilles heel*, the focus of the present research. Maybe, none of the meanings of the word canon is worth to be mentioned more than the didactic, scholar one, seen as sufferance, torment. It is about canonising the youth often forced to study texts which no longer belong to their emotional universe, being tempted during their school analysis for exams to not express their own opinions but the authors in the books, and at best, the opinions of the literary critics.

In this context, Tzvetan Todorov’s statement has a synthetizing role and shows the suffering of those who are subjected to the canon, both pupils and teachers: “In school, they do not learn about what the works speak about, but they learn about what the critics say.”⁵

The first subchapter of chapter 1, entitled “The canon and the canonical debates”(1.1) approaches the fact that the discussed term has a fundamentally aesthetic determination and, then a historical and ideological conditioning. In its turn, this chapter is divided in two subchapters, 1.1.1.”The European and American Space” and 1.1.2 “The Romanian Space”, following the exciting canonical polemics generated by the canon. Harold Bloom’s contributions are mentioned as he was the literary critic who is seen as the pivot of the aesthetic literature who mentions in his book “The Western Canon. The Books and School of the Ages” that there is a single unique canon, founded on the axiological principle, the *defining element* being the *aesthetic* one, and on Virgil Nemoianu’s opinion in “The Hospitable Canon” where the notion of canon has the meaning of *model, hierarchy norm* in the law, religious or architectural domains and its aesthetic use, mainly metaphorical and connotative ones, imply relativisation, doubt, distance.

⁴ ****Dicționarul explicativ al limbii române*, 2009, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, București, Editura Univers Enciclopedic, p. 132.

⁵TODOROV, Tzvetan, 2011, *Literatura în pericol*, Traducere din limba franceză și postfață de Luigi Bambulea, București, Editura Art, p. 34.

Frank Kermode and John Guillory have similar theories and in the book "Cultural Capital. The Problem of Literary Canon Formation" they take on a sociological vision and consider this "social-cultural item", the canon, as being dependent on the contemporary educational politics. Charles Altieri develops both idealistic and pragmatic concepts in his essay "An Idea and Ideal of a Literary Canon". The clarification of the notions of canonicity (interpretative showing of the aesthetic through existential attitudes, through pertinent critical visions, though formal and compositional originality) and canonisation (the aesthetic validation as a process dependent on social constraints, contingents) is promoted by the contemporary sociologist and critic E. Dean Kolbas in "Critical Theory and the Literary Canon", and David Damrosch's concept of hyper canon proves its applicability by arguing the idea of contesting old aesthetic hierarchy.

The journey of theorists of the aesthetic canon in the European and American space ends with the evocation of a personality that combines, symptomatically, the philosophy of culture with religion, revealing the essential semantic facets of the canon: Battista Mondin, an Italian theorist, critic and theologian, doctor of Philosophy and Religion at Harvard University, points out that beyond any historical, political canon, the concept of culture in the sense of *paideia*, of the formation of the human being which "feeds with hope, and social culture with the utopia of giving meaning to the future"⁶

Regarding the Romanian space, the second subchapter, (1.1.2.) leaves the American territory and crosses the European continent, reaching in the remaining east "a territory of infinite disputes over the canon"⁷ The retrospective of the positionalizations begins with the opinions of Monica Lovinescu, follower of the Eastern Ethical revisions, which draws attention to the critical evaluations, permanent and constantly dependent on the ideological pressures. Alina Pamfil considers that in the organicity of its content, the political factor „ has left its mark on the endings of the discipline, thus determining the elements of the strings”⁸.

Significant for the diacrony of the Romanian aesthetic canon is the delimitation made by Marina Cap-Bun in the mentioned study, especially on the interwar period, the object of the present paper. Thus, in the author's opinion, the first years after the war that perpetuated „, natural

⁶MONDIN, Battista, 2001, *Storia dell'antropologia filosofica*. Vol. 1, [ESD-Edizioni Studio Domenicano](#).

⁷CAP-BUN, Marina, „Canonical Prophecy”, 2003, în vol. *Canon și canonizare*, sub îngrijirea lui Marin Mincu, Constanța, Editura Pontica, p. 22.

⁸PAMFIL, Alina, „Patrimoniul și canonul literar în școala românească: forme de prezență” în *Canonul literar școlar*, PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, 2009, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, p. 51.

the lines of value that”⁹ the great interwar authors had imposed can be cut out. After this period, " (1949-50) the inertial phenomenon would be limited to a literature destined for the drawer, not only anticanonical, but downright unacceptable by the new ideological system”¹⁰.

The local *postmodernists* Ion Bogdan Lefter, Mircea Cărtărescu, Alexandru Mușina, Gheorghe Crăciun bring an anticanonical vision, integrated with the logical, natural approaches, meant to destruct the uniqueness and universality of the canon. By nuance the discussion, approximating the semantics of the term, Paul Cornea defines the aesthetic canon, by „ list of preferences and [...] set of rules ”¹¹. Nicolae Manolescu, Liviu Papadima, Eugen Simion and Mircea Martin dispute in the aesthetic realm, in a balanced balance, the conceptions, from the dual perspective of the literary critic and the author of textbooks, concrete tools for spreading the canon (after 2000, there was a polarization of these four representative names for our culture and teaching).

The second subchapter of Chapter 1, called”Literary canon, school canon” is focused exclusively on the teaching field and performs in subchapter 1.2.1. “Brief history of the teaching canon. Theoreticians and practitioners” a review of the prominent figures of the canonical school route, in their position as beauticians doubled by canon creators. The proposals for reflection on the great theoretical coordinates of the curricular canon theme start mainly from the theories developed by Ion Bogdan Lefter ¹², Paul Cornea¹³ and Mircea Martin¹⁴ in correlation with the most famous European and American analyzes on this issue: Harold Bloom¹⁵, Virgil Nemoianu¹⁶, Pierre Bourdieu¹⁷, Allan Bloom¹⁸. This brief history would not be complete without the

⁹CAP-BUN, Marina, „Canonical Prophecy”, 2003, în vol. *Canon și canonizare*, sub îngrijirea lui Marin Mincu, Constanța, Editura Pontica, p. 22.

¹⁰Idem.

¹¹Ibidem, p. 21.

¹²LEFTER, Ion Bogdan, „Există un specific al receptării autorilor canonici? Teoria canonică și autorii canonici în școala românească de azi” în *Receptarea autorilor canonici, responsabilități și abordări specifice*, PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, 2009, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, pp. 34- 38.

¹³CORNEA, Paul, 2009, „Despre canon. Întrebări și ipoteze”, în *Canonul literar școlar*, PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, pp. 21-31.

¹⁴MARTIN, Mircea, „Canon și valoare”, în cartea Simpozionului ANPRO: PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica (coord), 2009, *Canonul literar școlar*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, pp. 35-42.

¹⁵BLOOM, Harold, 2007, *Canonul occidental*, Traducere Delia Ungureanu, Prefață de Mircea Martin, București, Editura Art.

¹⁶NEMOIANU, Virgil, Royal, Robert (eds.), 1991, *The Hospitable Canon: Essays on Literary Play, Scholarly Choice, and Popular Pressures*, Philadelphia/Amsterdam John Benjamins Publishing Company.

¹⁷BOURDIEU, Pierre, J.C. Passeron, 1970, *La Reproduction. Éléments pour une théorie du système d’enseignement*, Paris, Minuit.

evocation of those who have proven to be brilliant practitioners, combining curriculum theory with actual work on programs, in an attempt to turn the canon of torment of students and teachers into a pleasure of reading. Alina Pamfil¹⁹, Monica Onojescu²⁰, Florentina Sâmihăian²¹, Marina Cap-Bun²², Liviu Papadima²³, Angelo Mitchievici²⁴ there are as many names of the leaders of today's Romanian school, a school that struggles to adopt and adapt a modern vision on pre-university and university education. Through their fervent journalistic activity, through distinct positions in public events on the occasion of the numerous colloquia profile (STUR conferences, ANPRO symposia in Cluj are emblematic in this respect), but especially through the practice of teaching language and literature in high schools and faculties, they make a major contribution to drawing the coordinates of the image of the national literature that the school creates. To these are added influential names at the institutional level (academics, presidential candidates), social (parents' organizations), political (parliamentarians) or literary (post-war critics, well-known writers, important voices of the Diaspora culture). The most important role, however, remains of

¹⁸BLOOM, Allan, 2006, *Criza spiritului american*, traducere și note de Mona Antohi, București, Editura Humanitas.

¹⁹PAMFIL, Alina, 2004, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, București, Editura Paralela 45; PAMFIL, Alina, „Canonul școlar sub incidența ideologiilor”, în *Perspective*, numărul 1(20)/2010, București, Editura Paralela 45; PAMFIL, Alina, 2016, *Didactica literaturii. Reorientări*, București, Editura Art.

²⁰PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica (coord), 2009, *Canonul literar școlar*, Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință; PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, *Receptarea autorilor canonici, responsabilități și abordări specifice*, 2009, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, ONOJESCU, Monica, „Lectura-o prioritate a politicilor educaționale”, în *Dilema veche*, nr. 383, 16 - 22 iunie, 2011; ONOJESCU, Monica, „Reforma la firul ierbii”, în *Dilema veche*, nr. 522, 13-19 februarie 2014.

²¹SÂMIHĂIAN, Florentina, „The Power of Canon: Reading Interests, Attitudes and Strategies of the Romanian Student Teachers”, în volumul *The Literary Canon. Approaches to Teaching Literature in Different Contexts*. Lucrările conferinței internaționale *National Literatures in the Age of Globalization*, coordonator Florentina Sâmihăian, 2010, Editura Universității din București, pp 103-112; SÂMIHĂIAN, Florentina, „Liceenii și literatura”, comunicare prezentată la conferința internațională *La letteratura e la formazione degli europei*, organizată de Universitatea „La Sapienza” din Roma, 16-17 martie 2012, publicată în *I giovani europei e de la letteratura. Indagine, percorsi, canone* a cura di Franco Baratta, Lina Grossi e Lioriana Pupolin, Editoriale CIDD, pp 87-90; SÂMIHĂIAN, Florentina, „Care este distanța dintre canonul literar și preferințele liceenilor? în *Limba și literatura română. Noi abordări și cercetări didactice. Actele celui de-al 10-lea și al 11-lea Colocviu Internațional de Lingvistică* (București, 3-4 decembrie 2010 și 9-10 decembrie 2011), Editor Fl. Sâmihăian, Editura Universității din București, pp. 53-68.

²²CAP-BUN, Marina, „Canonical Prophecy”, 2003, în vol. *Canon și canonizare*, sub îngrijirea lui Marin Mincu, Constanța, Editura Pontica.

²³PAPADIMA, Liviu, „Canon/Literaturile naționale în epoca globalizării”, în conferința *National Literatures in the Age of Globalization*. The Issue of the Canon/Literaturile naționale în epoca globalizării. Problema canonului, 2008, a Facultății de Litere a Universității din București, în cadrul Centrului Interdisciplinar de Studii Culturale Europene și Românești „Tudor Vianu”, PAPADIMA, Liviu, 1999, *Literatură și comunicare*, Iași, Editura Polirom.

²⁴MITCHIEVICI, Angelo, 2011, *Decadență și decadentism*, București, Editura Curtea –Veche; MITCHIEVICI, Angelo, „Cum îl mai citim pe Cargiale? De ce îl mai citim pe Caragiale? –Identitatea lecturii”, în PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, 2009, *Receptarea autorilor canonici, responsabilități și abordări specifice*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.

the school, which applies the reform every day. The school institution is not reduced to a gathering of teachers destined *to move mountains*, or to the table of students tormented by climbing the texts proposed for study on the *heights* of comprehension, in an eight- or four-year process of success in the National Assessment or Baccalaureate. It is about transforming young people into readers passionate about literature and practicing the critical spirit, about the formation of the habit of *breathing* the atmosphere of the present through the literary theme proposed by canon, about communication in today's language.

Chapter 2, "Values and attitudes promoted by curricular documents until 2000. Brief diachronic look ", follows the set of emerging values and attitudes from the works of the four canonical interwar prosecutors in the diachrony of the programs, for, unfortunately, there were many epochs when the axiological system was severely affected by major changes in paradigm, vision, ideologies. With all these slippages, the retrospective I made in this chapter is revealing for the argumentation of my thesis: no matter how many epochs and no matter how politically subject the educational paradigms, the interwar prose writers in the current school canon have gained their permanence. And, at the same time, they were of an impressive topicality, meant to keep our students alive and contemporary. Living and modern.

Subchapter 2.1. " Late 19th century. Early forms of accentuation of values. Latinity, good, beautiful, truth, national consciousness. First nominations. Mihail Sadoveanu " follows the history of Romanian school curricula, this winding route, evolving most of the time, but also involutedly, contaminated by the ideology of the times. It begins in 1864, when the first program was printed in exclusively Latin letters, a document of great importance, which marked the reform of A.I. The case of 1863, regarding the writing in Romanian.

The second subchapter, 2.2. "The first half of the twentieth century. Curricular restructuring. The first attempts at personal valorisation of the student. Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu-playwright" demonstrates that the first half of the twentieth century perpetuates the pattern created in 1899, but proposes three moments of restructuring, the one from 1908²⁵-1909²⁶, the one from 1928-1929²⁷ and the one from 1933-1935²⁸. Values and

²⁵Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, *Programa analitică a învățământului secundar*, București, f.e., 1908. Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor, *Programele Școalelor secundare de Băeți (gimnazii și licee)*, București, Tipografia Voința Națională, 1908, în PAMFIL, Alina (coord); TĂMĂIAN, Ioana (coord), 2005, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX, Paradigme didactice*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, p. 250.

attitudes are concentrated around this self-awareness of the people, formulated in unequivocal terms: "the development of judgment and student sentiment"²⁹ will lead to their integration "into a world of thought"³⁰ in which order, beauty, clarity, understanding, respect and love for the life and culture of the nation coexist.

Third subchapter, 2.3. evokes "Turning time. 1944-1947. Axiological diversions. Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, playwright and prose writer". The destiny of literature was unfortunately beginning to know symptomatic dimensions for the impure character of aesthetics. The new lists of authors legitimize a value mix, because the canon is subject to ideology, forced to introduce some favourite writers of the recently established regime.

Subchapter 2.4. undergoes "Third Paradigm analysis. 1947-1989. Literature, under the sign of ideological armaments and enslavement of values. Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu ". The new curricular canon was perpetuated and remodelled by three fundamental documents given in 1948³¹, 1968³² and 1978³³ and certain decisions of the Council of Ministers. Deeply affected by the changes in political life, the canon of the mother was invested, along with that of history, with the attributions to popularize the communist ideology. Important decision-making forums, R.P.R. Academy, Ministry of Public Instruction, (M.I.P.), and Writers' Union drew the new canon circumscribed to the ideology of political figures: Gh. Gheorghiu Dej, I. V. Stalin, and V. I. Lenin.

²⁶Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor, 1909, *Programele Școalelor secundare de fete*, București, Tipografia Voința Națională, în PAMFIL, Alina (coord); TĂMĂIAN, Ioana (coord), 2005, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX, Paradigme didactice*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, p. 250.

²⁷Ministerul Instrucțiunii, *Programele analitice ale învățământului secundar, Licee și gimnazii*, Clasele I-II, București, Editura Cartea Românească, 1928; Ministerul Instrucțiunii, *Programa de tranziție a învățământului secundar*, (clasele III-VII), pentru anul școlar 1928-1929, București, Editura Cartea Românească, 1928 în PAMFIL, Alina (coord); TĂMĂIAN, Ioana (coord), 2005, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX, Paradigme didactice*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, p. 250.

²⁸Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor și Artelor, Direcția învățământului secundar, 1935, *Programele analitice pentru învățământul secundar (gimnazii și liceele de băieți și de fete)*, București, Monitorul oficial și Imprimeriile statului, Imprimeria Centrală în PAMFIL, Alina (coord); TĂMĂIAN, Ioana (coord), 2005, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX, Paradigme didactice*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, p. 250.

²⁹Idem.

³⁰Idem.

³¹„Decretul nr.175 pentru reforma învățământului din 3 august 1948”, în *Monitorul Oficial*, nr. 177, 3 august 1948.

³²„Legea nr. 11 din 13 mai 1968 privind învățământul din Republica Socialistă România”, în *Buletinul Oficial*, nr. 62 din 13 mai 1968.

³³„Legea educației și învățământului nr. 28 din 21 decembrie 1978”, în *Buletinul oficial*, nr. 113 din 26 decembrie 1978.

Subchapter 2.5. "The current canon. The period of the beginning of the 21st century. European values and attitudes. Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu" brings exegesis today. Today it is a certainty that the modern aesthetic canon of inter war has established itself in the consciousness of the reading public of any age, tending to be preserved. Their places, as well as that of Eugen Lovinescu, the hero of canonization, cannot be changed by any revolution, neither politics nor aesthetics. But no matter how many dislocations take place, no matter how many exits are operated, the interwar generation has its place secured for eternity, because it carries authentic values, because the stylistics and rhetoric of their language become a source of expressive analysis, because the outlined characters impress with their human strength to fight destiny, as each of us does. The end of Chapter 2 summarizes in tabular form the lines of force of the content of the chapter.

Chapter three, "Values and attitudes of the programs of the first decades of the xxi century viewed in sync" is subdivided into three subchapters, of which 3.1. has an exclusively theoretical character and subjects to attention certain taxonomies, lists of values identified by Tudor Vianu in the two works essential for aesthetics and philosophy of culture, "The origin and validity of values" from 1937 and "Introduction to the theory of values" from 1942, by Comte-Sponville, by Vincent Jouve and by Liviu Papadima. Subchapter 3.2. "Value, values and attitudes targeted by current high school programs" analyses the set of values proposed by the current program, specifying, for each of the 7, the specificity, keeping them, however, coherence and organicity.

Subchapter 3.3. "Titles of works by canonical writers found in alternative high school textbooks after 2000" is a necessary analysis to ensure the rigor of the hermeneutical approach. The table of alternative textbooks after 2000 provides a coherent, homogeneous overview, circumscribed to the communicative-functional model, which has as educational purpose the personal success of the student in today's world. Following the analysis of the textbooks, it emerged that Mihail Sadoveanu is found with "Baltagul" on the first place and then with "Fântâna dintre plopi", Liviu Rebreanu with "Ion" and "Pădurea spânzuraților", Camil Petrescu with "Ultima noapte de dragoste, prima noapte de război" and "Patul lui Procust", G. Călinescu with "Enigma Otiliei" and "Cartea nunții", respectively.

Chapter four "Analysis of the texts of interwar canonical prose writers from the perspective of acronistic and contemporary values" is the essence of the paper. He proposes a hermeneutical approach to the works of the interwar canonical prose writers, aiming at emphasizing both perennial³⁴ and contemporary values, and his subchapters have tried to show that it is possible to bring the canonic "now, in the presence"³⁵, this very act bearing the driving force necessary to form the reading consciousness of young people. And if in their existence, they can use these values for life exams, then even more canonic will reveal their *friendly* face.

The journey among the interwar prose writers made in this paper followed a capillary blood flow in two arteries: values and interwar canonic. The values were, in turn, carried epidermal to the two polarizing *hemispheres*: the acronic and the contemporary, the eternal and the immediate. The canonic that the current high school program recommends for the preparation of the baccalaureate exam, were constituted in four names, Mihail Sadoveanu (analysed in subchapter 4.1.), Liviu Rebreanu (analysed in subchapter 4.2.), Camil Petrescu (analysed in subchapter 4.3) and G. Călinescu (analysed in subchapter 4.3), and their writings, selected from alternative high school textbooks, were commented on in the order established by the statistics made in chapter 3.3., According to the principle of accessibility to the text: the top of the first two most found / preferred / read / studied in the classroom.

For the axiological field, we have chosen from the rich material that systematizes and details the work of Peter Creția, "The lights and shadows of the soul", selecting as perennial values / no values the worth, dignity, wickedness, hope, suffering, love, patience and kindness³⁶ . This authentic code of eight moral laws was intended to keep the study of interwar canonical texts within the required value, having the power to provide both models and antimodes, to

³⁴As we have pointed out throughout Chapter 3.1., the values and taxonomies in respect of them are extremely varied, conditioned by the social, political, aesthetic, cultural context, etc. However, in order to give coherence to the present analysis, I chose to mark the interpretation of canonical texts taking into account the values mentioned by Peter Creția in the book „ Lights and shadows of the soul ”, all bibliographic references made to the edition published in 2020, at Humanitas Publishing House; The content of the paper proposes: Dignity, Honesty, Eradicability, Cuviation, Prostia, Mediocrity, Prejudices, Justice, Truth, Slander, Intolerance, Gentleness, Patience, Trust, Disappointment, In vain Suffering, Whining, Courage, Hope, Sadness, Joy, Feast, Pleasure, Superficiality, indifference, False conscience, Useless speech, Faith, Goodness and Evil (n.n. G.I-M.).

³⁵PAPADIMA, Liviu, 2007, Mai are timpul răbdare? Studii și eseuri de istorie și critică literară, București, Editura Curtea-Veche, p. 44.

³⁶These values correspond to the order of the studied texts respectively, „Baltagul”, „Hanul-Ancuței”, „Ion”, „Pădurea spânzuraților”, „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, „Patul lui Procust”, „Enigma Otiliei” și „Cartea nunții” (n.n., G.I.M.).

synthesize the vision of the creators about *that* world, *their* world, which became, in the parallel mirrors of the past / present, and *my* world, of the student.

These values match the order of the studied texts as it follows worthiness in "Baltagul" (subchapter 4.1.1.1.), dignity in "Hanul Ancutei" (subchapter 4.1.2.1.), wickedness in "Ion" (subchapter 4.2.1.1.), hope in "Padurea spanzuratilor" (subchapter 4.2.2.1.), suffering in "Ultima noapte de dragoste, prima noapte de razboi"(subchapter 4.3.1.1.), love in "Patul lui Procust" (subchapter 4.3.2.1.), patience in "Enigma Otiliei" (subchapter 4.4.1.1.) and kindness in "Cartea nuntii" (subchapter 4.4.2.1.)

The eight novels were viewed dually, acronically and synchronously. What I say to eternity and what I say to the present. Sixteen types of analysis. Endowed with openness to modernity, the works have revealed the availability of the multitude of current meanings that the current lecturer is in a hurry to discover. Thus, for the praissent of canonicity, we selected the following aspects: gender issues in "Baltagul " (subchapter 4.1.1.2.), racial discrimination in " Fantana dintre plopi" (subchapter 4.1, violence in "Ion " (subchapter 4.2.1.2.), similarities to the war in Ukraine in "Padurea spanzuratilor" (subchapter 4.2.2.), sexism in "Ultima noapte de dragoste, prima noapte de razboi" (subchapter 4.3.1.2), the triad of the three p, policy-press-mondene passions in "Patul lui Procust" (subchapter 4.3.2.2.), then of the three c, the couple between marriage and career in "Enigma Otiliei" (subchapter4.4.1.2.), and the wonders of the technique the car, the train, in "Cartea nuntii" (subchapter 4.4.2.2.).

Our analysis is, therefore, a path among the interwar canonicity, with two directions of travel, one towards us, the eternally worthy, dignified, vile, with hopes, suffering, loving, patient and gentle and the other, to us, today, discriminated against or discriminating against, violent in attitude or peaceful, avoiding war, careerists, getting on the train or high-performance cars. The directions of travel stop in eight stations, problematic the situation of Victoria Lipan, Marga and Neculai Isac, Ion and Ana, Apostol Bologa, of Ela and Ștefan Gheorghidiu, of Ladima, Fred and Mrs. T, of Otilia and Felix, of Vera and Jim.

As a didactic auxiliary, the thesis sketches a drawing with a tree, on the different branches of the same tree sitting the students and the literature teacher, but not pointing the finger at us. But, pointing his finger at the same direction, looking in the same direction, from the canonical past carrying meanings, towards the present laden with meanings. And what balance gives us is the common axiological system. His fruits: human values that serve as an anchor in

difficult times. What binds us is the trunk, a single trunk, and the fruits that satisfy us draw their substance from the same root.

As a document launched to this world, non-didactic, the thesis aims much less, very little. Just to emphasize that values welcome us everywhere, that they represent a moral map of the understanding of the world, of the meaning of our existence. Just to sound the alarm that we *are*, in the denotative sense of the *verb*, only in the light of our fundamental beliefs, defining to a much greater extent than heredity or physiognomy- certainties whose metamorphosis, when it takes place, completely transforms us the way of *being*.

BIBLIOGRAPHY (selection)

1. ALEXANDRESCU, Sorin, "Pentru un mai grabnic sfârșit al canonului estetic", în volumul din 1999, *Privind înapoi modernitatea*, București, Editura Univers.
2. ANDERSON, Earl, 5/2001, "Defining the Canon", PMLA, publicat de *Modern Language Association*.
3. ANGELESCU, Silviu, "Dizlocarea temelor mitice", în *Mitul și literatura*, București, Editura Univers, 1999.
4. ARDELEANU, George, "Canon didactic/ canon critic: un război inevitabil" în cartea Simpozionului ANPRO: PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica (coord), 2009, *Canonul literar școlar*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință
5. BALOTĂ, Nicolae, 1997, *Prozatori români ai secolului XX*, Editura Viitorul Românesc, capitolul , "Rebreanu sau vocația tragicului".
6. BARTHES, Roland, 1994, *Plăcerea textului*, Cluj-Napoca, Editura Echinox.
7. BĂLU, Andi, 2001, *Patul lui Procust*, Cluj, Editura Dacia, 2001.
8. BĂLU, Ion, Leo Butnaru, Marin Mincu, 2003, *Canon și canonizare* (monografie), Constanța, Editura Pontica.
9. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, 2018, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă a Patriarhiei Române, reprodusă după textul din 2008, având la bază introducerile publicate în ediția jubiliară a Bibliei din anul 2001.
10. BLOOM, Harold, 2007, *Canonul occidental*, Traducere Delia Ungureanu, Prefață de Mircea Martin, București, Editura Art.
11. BOLOȚ, Antonio, 2016, *Textul literar. Strategii active și metode eficiente de consolidare a valorilor etice în școală*, Bacău, Editura Rovimed Publishers.
12. BORZA, Cosmin M.I., "Dezbaterea canonică astăzi. Cazul literaturii române postbelice", lucrare realizată în cadrul proiectului *Cultura română și modele culturale europene -cercetare, sincronizare, durabilitate*, cofinanțat din FONDUL SOCIAL EUROPEAN prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane, 2007 – 2013, Contract nr. POSDRU/159/1.5/S/136077, București, Editura Muzeul Literaturii Române.
13. CAP-BUN, Marina (coord), Florentina Nicolae, Angelo Mitchievici, Veronica Nedelcu, *100 de ani de roman românesc*, București, Editura Universitară, 2020.
14. CAP-BUN, Marina, "Canonical Prophecy", 2003, în vol. *Canon și canonizare*, sub îngrijirea lui Marin Mincu, Constanța, Editura Pontica.
15. CĂLINESCU, G. , 1982, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva.
16. CĂLINESCU, G., 1982, *Cartea nunții*, Editura Minerva, Postfață și bibliografie de Marian Papahagi.

17. COLUMBAN, Monica, "Sexul literaturii", în *Literatura și valorile*, Monica Onojescu (coord.), Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2018.
18. COMTE-SPONVILLE, A., 2020, *Mic tratat despre marile virtuți*, Presses Universitaires de France. 1995, toate drepturile asupra acestei versiuni aparțin Editurii Univers, București, traducere de Dan Radu Stănescu, Bogdan Udrea și Corina Hădăreanu, prefață de Vasile Morar.
19. CORNEA, Paul, 2009, "Despre canon. Întrebări și ipoteze", în *Canonul literar școlar*, PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
20. DAMROSCH, David, 2009, *How to Read World Literature*, Wiley-blackwell, Institute for World Literature.
21. ECO, Umberto, 2003, "Les sémaphores dans la pluie" în *De la littérature*, Traduit de l'italien par Myriem Bouzaher, Paris, Grasset.
22. ECO, Umberto, 2007, *Limitele interpretării*, Iași, Editura Polirom.
23. GARDNER, Howard, 2005, *Mintea disciplinată*, Traducere de Anca Dobrinescu, București, Editura Sigma.
24. GARDNER, Howard, 2012, *Adevărul, frumosul și binele. Noi valențe în educația secolului XXI*, București, Editura Sigma.
25. GENETTE, Gerard, 1999, *Opera artei, Imanența și transcendența*, Volumul I, București, Editura Univers.
26. HALASZI, Monica. "Discurs despre o pseudovaloare: misoginismul în textele literare din manualele școlare", în ONOJESCU, Monica, Pamfil Alina (coord), 2006, *Valori formative acronice și contemporane în literatura pentru copii și tineri*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
27. JALBĂ, C., 1980, *Romanul lui G. Călinescu*, București, Editura Minerva.
28. LEFTER, Ion Bogdan, "Teoria canonică și autorii canonici în școala românească de azi", în cartea Simpozionului ANPRO: PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica (coord), 2014, *Receptarea autorilor canonici. Responsabilități și abordări specifice*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
29. LIICEANU, Gabriel Liiceanu, 2022, *Nebunia de a gândi cu mintea ta*, Editura Humanitas.
30. LOVINESCU, Eugen, 1970, *Scieri, II*, București, Editura pentru Literatură.
31. LOVINESCU, Monica, 1994, *Posteritatea contemporană-Unde scurte*, București, Editura Humanitas.
32. MANOLESCU, Nicolae, 2018, *Arca lui Noe*, București, Editura Gramar 1001.
33. MARTIN, Mircea, "Canon și valoare", în cartea Simpozionului ANPRO: PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica (coord), 2009, *Canonul literar școlar*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
34. MICU, Dumitru, 1979, *Între Apollo și Dionysos*, București, Editura Minerva.
35. MITCHIEVICI, Angelo, 2011, *Decadență și decadentism*, București, Editura Curtea –Veche; MITCHIEVICI, Angelo, "Cum îl mai citim pe Cargiale? De ce îl mai citim pe Caragiale? –Identitatea lecturii", în PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, 2009, *Receptarea autorilor canonici, responsabilități și abordări specifice*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.

36. NEMOIANU, Virgil, Royal, Robert (eds.), 1991, *The Hospitable Canon: Essays on Literary Play, Scholarly Choice, and Popular Pressures*, Philadelphia/Amsterdam John Benjamins Publishing Company.
37. PAMFIL, Alina (coord); TĂMĂIAN, Ioana (coord), 2005, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX, Paradigme didactice*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință.
38. PAMFIL, Alina, "Forme ale canonului școlar. Alegeri posibile" în PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, 2009, *Receptarea autorilor canonici, responsabilități și abordări specifice*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
39. PAPADIMA, Liviu, "Canon/Literaturile naționale în epoca globalizării", în conferința National Literatures in the Age of Globalization. The Issue of the Canon/Literaturile naționale în epoca globalizării. Problema canonului, 2008, a Facultății de Litere a Universității din București, în cadrul Centrului Interdisciplinar de Studii Culturale Europene și Românești „Tudor Vianu“, PAPADIMA, Liviu, 1999, *Literatură și comunicare*, Iași, Editura Polirom.
40. PAPADIMA, Liviu, "Un nou curriculum ar trebui să aducă o nouă viziune asupra domeniului lecturii", în Monica Onojescu (coord) și Alina Pamfil, 2016, *Lecturi specifice. Suporturi și hermeneutici*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință.
41. PAPADIMA, Liviu, 2006, *Limba și literatura română. Hermeneutică literară*, București, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural.
42. PAPADIMA, Liviu, 2007, *Mai are timpul răbdare? Studii și eseuri de istorie și critică literară*, București, Editura Curtea-Veche.
43. PAPADIMA, Liviu, 2021, *Învățătură de minte*, București, Editura Art.
44. PAPADIMA, Liviu, în ONOJESCU, Monica (coord), 2018, *Literatura și valorile*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
45. PAPADIMA, Ovidiu, *Sîntem totuși departe de Balzac*, în *Creatorii și lumea lor: Schițe de critică literară*, Ed. Fundația pentru Literatură și Artă, București, 1943.
46. PÂRVULESCU, Ioana, 2007, *Întoarcere în Bucureștiul interbelic*, București, Editura Humanitas.
47. PÂRVULESCU, Ioana, 2021, *Alfabetul doamnelor. De la doamna B. La doamna T.*, București, Editura Humanitas.
48. PETRESCU, Camil, 2012, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, vol. 2, București, Editura Agora.
49. PETRESCU, Camil, 1971, *Teze și antiteze. Eseuri alese*, Ediție îngrijită și prefăcută de Aurel Petrescu, București, Editura Minerva.
50. PLEȘU, Andrei, 2011, *Despre frumusețea uitată a vieții*, București, Editura Humanitas.
- REBREANU, Liviu, 2001, *Ion vol. 1.*, Chișinău, Editura Litera.
51. REBREANU, Liviu, 2001, *Ion vol. 2.*, Chișinău, Editura Litera.
52. REBREANU, Liviu, 2002, *Pădurea spânzuraților*, Chișinău, Editura Litera.
53. SADOVEANU, Mihail, 2016, 2018, *Baltagul*, București, Editura Mihail Sadoveanu.

54. SADOVEANU, Mihail, 2018, *Hanu Ancuței*, București, Editura Mihail Sadoveanu.
55. SĂMIHĂIAN, Florentina, 2014, *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, București, Editura Art.
56. SĂMIHĂIAN, Florentina, "Care este distanța dintre canonul literar și preferințele liceenilor? în *Limba și literatura română. Noi abordări și cercetări didactice. Actele celui de-al 10-lea și al 11-lea Colocviu Internațional de Lingvistică* (București, 3-4 decembrie 2010 și 9-10 decembrie 2011), Editor Fl. Sâmihăian, Editura Universității din București.
57. SĂMIHĂIAN, Florentina, "Liceenii și literatura", comunicare prezentată la conferința internațională *La letteratura e la formazione degli europei*, organizată de Universitatea „La Sapienza” din Roma, 16-17 martie 2012, publicată în *I giovani europei e de la letteratura. Indagine, percorsi, canone* a cura di Franco Baratta, Lina Grossi e Lorian Pupolin, Editoriale CIIID.
58. SĂMIHĂIAN, Florentina, "Pot deveni canonicii contemporanii noștri?" în PAMFIL, Alina (coord); ONOJESCU, Monica, 2009, *Receptarea autorilor canonici, responsabilități și abordări specifice*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință.
59. SĂMIHĂIAN, Florentina, "The Power of Canon: Reading Interests, Attitudes and Strategies of the Romanian Student Teachers", în volumul *The Literary Canon. Approaches to Teaching Literature in Different Contexts*. Lucrările conferinței internaționale *National Literatures in the Age of Globalization*, coordonator Florentina Sâmihăian, 2010, Editura Universității din București.
60. SĂMIHĂIAN, Florentina, "Un nou curriculum ar trebui să aducă o nouă viziune asupra domeniului lecturii", în *Lecturi specifice. Suporturi și hermeneutici*, coord. Monica Onojescu și Alina Pamfil, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință.
61. ȘTEFĂNESCU, Doina–Olga, 2003, *Dilema de gen a educației*, Iași, Editura Polirom.
62. TODOROV, Tzvetan, 2011, *Literatura în pericol*, Traducere din limba franceză și postfață de Luigi Bambulea, București, Editura Art.
63. VIANU, Tudor, 1982, *Studii de filosofia culturii*, București, Editura Eminescu.
64. VIANU, Tudor, 1977, *Arta prozatorilor români*, București, Editura Albatros.